

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-504

17/06/2020

ქ. თბილისი

ქ. ჭიათურაში, შპს „ტექნო 2016“-ს მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი საწარმოს მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, შპს „ტექნო 2016“-ს მიერ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში და კანონით გათვალისწინებული თანდართული დოკუმენტაცია, რაზეც სამინისტრომ უზრუნველყო საექსპერტო კომისიის შექმნა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ქ. ჭიათურის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება.

შპს „ტექნო 2016“-ს მიერ 2019 წლის 21 ოქტომბერს სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, სამინისტროში წარმოდგენილი იყო მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი საწარმოს მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე სკოპინგის განცხადება თანდართული დოკუმენტაციით, რაზეც სამინისტროს მიერ სკოპინგის პროცედურის შედეგად დადგინდა საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი, ასევე გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი საკითხები (ბრძანება N2-1225; 18/12/2019). გზშ-ის ანგარიში მომზადებულია საკონსულტაციო კომპანია შპს „გამა კონსალტინგის“ მიერ.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საწარმოს მოწყობა იგეგმება ქ. ჭიათურის საწარმოო ზონაში, შპს „ჯორჯიან მანგანუმის“ საკუთრებაში არსებულ, 1589 მ² ფართობის მქონე, არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ქ. ჭიათურა, საჩხერის გზატკეცილი მდ. ყვირილას მარცხენა სანაპირო, ს/კ: 38.10.31.125), რომელიც საიჯარო ხელშეკრულებით შპს „ტექნო 2016“-ს სარგებლობაშია. ტერიტორიას ჩრდილოეთით დაახლოებით 100 მეტრში ესაზღვრება გომი-საჩხერე-ჭიათურა-ზესტაფონის გზა, ხოლო 25 მეტრში სარკინიგზო ლიანდაგი, სამხრეთით 15 მეტრში მიედინება მდ. ყვირილა. ტერიტორიის 500 მ-იან რადიუსში განთავსებულია შპს „ლეგოს“, შპს „ანდროს“, შპს „მადანის“ და შპს „ემენ ჯგუფის“ ამავე პროფილის საწარმოო ობიექტები. საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი მდებარეობს დაახლოებით 600 მ-ში.

გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, საპროექტო ტერიტორიაზე უკვე განთავსებულია ერთსართულიანი შენობა, რომელშიც რეკონსტრუქციის შედეგად მოეწყობა სათავსოები, ადმინისტრაცია, პერსონალისათვის გასახდელი, ინვენტარის ოთახი, საშხაპე და სველი

წერტილი. საწარმოო დანადგარი წარმოადგენს ერთსართულიან ნაგებობას, რომელიც განთავსდება საპროექტო ტერიტორიის სამხრეთ ნაწილში რკინაბეტონის საძირკვლებზე და ბაქანზე. მთლიანობაში ტექნოლოგიური ხაზი მოეწყობა ღია ცის ქვეშ, ხოლო დანადგარების ელექტრონული მოწყობილობა და საოპერატორო უსაფრთხოების ნორმების სრული დაცვით იქნება დახურული. ტერიტორიაზე გამოყოფილი იქნება ადგილი ნედლეულის სანაყაროდ, გათვალისწინებულია შლამის საწრეტი მოედანის მოწყობა. მზა პროდუქციისათვის/მაღალი ხარისხის კონცენტრატისათვის მოეწყობა მობეტონებული სასაწყობო მოედანი.

მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი საწარმოსთვის მისაწოდებელი ნედლეული ძირითადად იქნება კარბონატული მინერალები, არამადნეული ნაწილი კი ძირითადად წარმოადგენილია კვარცითა და მინდვრის შპატით. ნედლეული იქნება აგრეთვე სხვადასხვა შემცველობის კუდები და მანგანუმის ნარჩენები. ნედლეულის მოპოვება მოხდება მიმდებარე სოფლების ტერიტორიებიდან (სოფ. მღვიმევი, სოფ. რგანი, სოფ. დარკვეთი, სოფ. თაბაგრები და სხვა). საწარმოში დაგეგმილია წელიწადში 168 000 ტონა მანგანუმის მადნის (ყოველთვიურად 10 000-14 000 ტონამდე) გამდიდრება, 240 დღიანი, დღე-ღამეში 16 საათიანი სამუშაო გრაფიკით. საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე დასაქმებული იქნება დაახლოებით 30-35 ადამიანი.

საწარმოში დაგეგმილია მანგანუმის მადნის და კუდების სველი გრავიტაციული მეთოდით გამდიდრება, რომელიც ითვალისწინებს ნედლეულის გაცხრილვა-დამსხვრევას 0-16 მმ ზომის ფრაქციებამდე, რისი დალექვის შემდგომაც მიიღება მანგანუმის კონცენტრატი. ტერიტორიაზე შემოზიდული ნედლეულის ჩატვირთვა მოხდება ავტოთვიომცლელებით მიმღებ ბუნკერში (5მ³), საიდანაც იგი ლენტური ტრანსპორტიორით მიეწოდება ცხავს. ტექნოლოგიურ პროცესში გამოყენებული იქნება ყბებიანი სამტვრეველა CMD - 166 A. 16 მმ-მდე დაწვრილმანებული მასალა მიეწოდება კლასიფიკატორს, სადაც მადანი გაირეცხება, რის შემდგომაც მოსცილდება წვრილდისპერსიული მასალა ანუ შლამები. გარეცხილი მასალის გამდიდრება მოხდება გრავიტაციული მეთოდით ე.გ. სალექ მანქანაზე, რის შემდგომაც გამოიყოფა მძიმე ფრაქცია-კონცენტრატი, მსუბუქი-კუდები და შუალედური. საწარმოში მოეწყობა მოდერნიზებული სალექი მანქანა MMOD - 2, შიბერული განტვირთვით. მანგანუმის მადნის და მისი გამდიდრების პროდუქტების გაცხრილვა-კლასიფიკაციისთვის მოხდება ვიბრაციული ცხრილების ГИЛ – 42 გამოყენება (წარმადობით-93,8 ტ/სთ). მადნის რეცხვისა და გაუწყლოებისათვის შერჩეულია სპირალური კლასიფიკატორი 1,2 КСН. მაღალი ხარისხის კონცენტრატის გაუწყლოებისთვის მოხდება 16 ლ მოცულობის ჩამჩებიანი ორი ელევატორის, ხოლო ცხრილზედა პროდუქტის გაუწყლოებისთვის 24 ლიტრი მოცულობის ერთი ჯამებიანი ელევატორის გამოყენება. მზა პროდუქციის დასაწყობებისთვის მოეწყობა ბეტონის მოედანი, საიდანაც კონცენტრატის გატანა მოხდება სატვირთო ავტომობილებით. ანგარიშის თანახმად, გამდიდრების შედეგად დარჩენილი კუდები და შლამი დასაწყობდება საწარმოს ტერიტორიაზე. მათი გატანა მოხდება მანგანუმის მადნის მოპოვების კარიერებზე შპს „ჯორჯიან მანგანუთან“ შეთანხმების საფუძველზე და როგორც გზმ-ის ანგარიშშია აღნიშნული გამოყენებული იქნება დამუშავებული კარიერების ქვედა ფენების შესავსებად.

საწარმოს ტექნოლოგიური პროცესი ითვალისწინებს ელექტროენერჯის გამოყენებას და არ საჭიროებს დამატებით სხვა საწვავის მოხმარებას. ელექტრომომარაგება მოხდება ქვესადგური „ჭიათურა 3“ ფიდერი N13-დან.

საწარმოს საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე წყლის გამოყენება მოხდება სასმელ-სამეურნეო, საწარმოო და სახანძრო მიზნებისთვის. საწარმოს სასმელ-სამეურნეო წყლით (330 მ³/წელ) მომარაგება გათვალისწინებულია საწარმოს სიახლოვეს არსებული სასმელი მილის საშუალებით. ტექნიკური წყალმომარაგება (1 008 000 მ³/წელ) განხორციელდება მდ. ყვირილადან, ტუმბოს საშუალებით. გამამდიდრებელი ხაზის ცალკეულ დანადგარებს წყალი მიეწოდებათ აღნიშნული ტუმბოდან მილის საშუალებით: სამსხვრეველას, ცხაურს, კლასიფიკატორს, სალექ დაზგას. საწარმოში წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების ჩაშვება მოხდება ტერიტორიაზე განთავსებულ სასენიზაციო ორმოში (10-15 მ³ მოცულობის), რომლის ამოწმენდა მოხდება პერიოდულად და გატანილი იქნება შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე. პროექტის ეტაპზე იგეგმება ხუთკამერიანი (771 მ³ მოცულობის) სალექარის მოწყობა. ტექნოლოგიური ხაზის ცალკეული დანადგარების მიერ გამოყენებული წყალი დაიწრითება სპეციალურად მოწყობილ არხში, რომელიც თავის მხრივ დაკავშირებული იქნება საპროექტო სალექართან. სალექარს ექნება ერთმანეთთან დაკავშირებული ხუთი სექცია, სადაც მოხდება შეწონილი ნაწილაკების დალექვა, მეოთხე სექციაში გადავა უკვე გასუფთავებული წყალი, ამავე სექციაში დამონტაჟებული იქნება ტუმბო რის საშუალებითაც გასუფთავებული წყალი დაუბრუნდება ტექნოლოგიურ ციკლს. დაგეგმილია ბრუნვითი წყალმომარაგების სისტემის მოწყობა, რაც გულისხმობს იმას, რომ სალექარში გაწმენდილი უკვე გამოყენებული წყალი დაბრუნდება საწარმოო ციკლში და არ მოხდება მისი მდ. ყვირილაში ჩაშვება. წყლის საჭიროებისამებრ განაწილება მოხდება ვენტილების გამოყენებით. შლამების გაუწყლოების პროცესში წარმოქმნილი ნაწრეტი წყალი ჩაიშვება სალექარში. სალექარიდან შლამის (კვირის განმავლობაში დაგროვდება დაახლოებით 1400 მ³ შლამი/121 052 ტ/წელ) ამოღება მოხდება კვირაში 2-3 ჯერ. რაც შეეხება სანიაღვრე წყლებს, მიმართული იქნება ასევე სალექარში და გაწმენდის შემდგომ გამოიყენება საწარმოო პროცესში.

გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ადგილი აქვს საწარმოს უზნებზე მავნე ნივთიერებათა წარმოქმნას და გაფრქვევას ატმოსფერულ ჰაერში. გზშ-ის ანგარიშის შესაბამის თავებში წარმოდგენილია საწარმოს ექსპლუატაციის შედეგად გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე, იდენტიფიცირებულია საწარმოს ექსპლუატაციის შედეგად მავნე ნივთიერებათა გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროები, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების შემადგენლობა, მათი რაოდენობრივი მაჩვენებლები და გაფრქვევის სხვა პარამეტრები. საწარმოს საქმიანობისას გამოიყოფა და ატმოსფერულ ჰაერში გაიფრქვევა შემდეგი მავნე ნივთიერებები: არაორგანული მტვერი, მანგანუმი და მისი ნაერთები. მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშმა აჩვენა, რომ ობიექტის ექსპლუატაციის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული არცერთი ზემოაღნიშნული მავნე ნივთიერების კონცენტრაცია არ აჭარბებს ნორმით დადგენილ მის დასაშვებ მნიშვნელობას ობიექტიდან დაშორებულ 500 მეტრიან რადიუსის მანძილზე და უახლოეს მოსახლემდე (600მ), ამიტომ

მავენი ნივთიერებათა გაფრქვევების მიღებული რაოდენობები კვალიფიცირდება, როგორც ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევები.

საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელია ხმაურის გავრცელება. ხმაურის ზემოქმედების განსაზღვრისთვის საანგარიშო წერტილად განისაზღვრა საწარმოო ტერიტორიის ჩრდილო-აღმოსავლეთით, დაახლოებით 600 მ მანძილის დაშორებით არსებული საცხოვრებელი ზონა. ჩატარებული გაანგარიშების მიხედვით, ყველაზე უარესი სცენარის შემთხვევაში ხმაურის მაქსიმალური შესაძლო გავრცელების მაჩვენებელი მშენებლობის ეტაპზე შეიძლება იყოს 33 დბა, ხოლო ექსპლუატაციის დროს 38 დბა, საიდანაც ჩანს, რომ საქმიანობის განხორციელების პროცესში უახლოესი საცხოვრებელ სახლთან ხმაურის მოსალოდნელი დონეები, როგორც მშენებლობის ასევე ექსპლუატაციის ეტაპზე იქნება ზღვრულად დასაშვებ ნორმებზე დაბალი.

გზმ-ის ანგარიშში ასევე წარმოდგენილია დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელებისას მასზე შესაძლო კუმულაციური ზემოქმედების განსაზღვრა. როგორც უკვე აღინიშნა საპროექტო ტერიტორიის 500 მეტრიან რადიუსში (ტერიტორიის ირგვლივ) მდებარეობს მსგავსი დანიშნულების (მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი) ობიექტები: შპს „ლეგო“, შპს „ანდრო“, შპს „მადანი“ და შპს „ემენ ჯგუფი“, რომლებისგანაც მოსალოდნელია კუმულაციური ეფექტი, მაგრამ მიუხედავად ამისა, გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი მავენი ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშის თანახმად, ობიექტის ექსპლუატაციის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავენი ნივთიერების კონცენტრაცია ამ საწარმოების გაფრქვევების გათვალისწინებით არ გადააჭარბებს ზღვრულად დასაშვებ ნორმებს ტერიტორიიდან 500 მეტრის რადიუსში და უახლოეს დასახლებულ პუნქტთან. გზმ-ის ანგარიშში ასევე წარმოდგენილია საწარმოს ექსპლუატაციის შედეგად გამოწვეული ხმაურის დონეების შეფასება და გაანგარიშება, რომლის თანახმად ობიექტის ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის გავრცელების დონეები არ გადააჭარბებს კანონმდებლობით დადგენილ ნორმებს. ამასთან გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე გატარებული იქნება შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.

საწარმოს ფუნქციონირებისას მოსალოდნელია სახიფათო (42 კგ/წელ) და არასახიფათო (1350 კგ/წელ) ნარჩენების წარმოქმნა. გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, უზრუნველყოფილი იქნება სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების ცალ-ცალკე შეგროვება და შესაბამის კონტეინერებში განთავსება. მცირე რაოდენობით წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენი დროებით დასაწყობდება ტერიტორიაზე მოწყობილ დახურულ საწყობში. წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენები შემდგომი მართვის მიზნით გადაეცემა შესაბამისი ნებართვის მქონე ორგანიზაციას. არასახიფათო ნარჩენების მართვა მოხდება შესაბამისი კოდის მიხედვით (ან განთავსდება ნაგავსაყრელზე, ან ჩაბარდება ჯართის მიმღებ პუნქტში). ნარჩენებით გარემოს დაბინძურების პრევენციის მიზნით გზმ-ის ანგარიშში განსაზღვრულია აგრეთვე შემარბილებელი ღონისძიებები. მანგანუმის გამამდიდრების პროცესში გადამუშავებული მადნის საერთო მოცულობის დაახლოებით 45% წარმოადგენს ნარჩენს შლამისა და კუდების სახით. გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, წარმოქმნილი შლამების და კუდების გატანა მოხდება დაგროვების შესაბამისად და განთავსდება მანგანუმის მადნის კარიერებზე სიცარიელების ამოსავსებად (გამომუშავებული კარიერების ტექნიკური

რეკულტივაციის მიზნით), შპს „ტექნო 2016“ შლამებს და კუდებს განათავსებს ნეკრისის ხეობაში.

საწარმოს ექსპლუატაციის პირობებში სატრანსპორტო ნაკადებზე მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება დაკავშირებულია ნედლეულის, მზა პროდუქციის და საწარმოო ნარჩენების ტრანსპორტირებასთან. საწარმოს წარმადობის და გამოყენებული სატრანსპორტო საშუალებების ტვირთამწეობის გათვალისწინებით 240 სამუშაო დღის განმავლობაში ერთ დღეში შესასრულებელი იქნება მაქსიმუმ 5 სატრანსპორტო ოპერაცია, რაც არ გამოიწვევს მოძრაობის ინტენსივობის მნიშვნელოვან ზრდას. გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია შლამების და კუდების ტრანსპორტირების მოსალოდნელი ზემოქმედებების შემარბილებელი ღონისძიებები.

გამამდიდრებელ საწარმოში მიმდინარე ტექნოლოგიური პროცესი არის სველი, ამიტომ მინიმუმამდე შემცირებულია დამტვერიალება. მანქანა-დანადგარების მიერ წარმოქმნილი ხმაური არ იქნება მაღალი. ყველა მანქანა-დანადგარს უსაფრთხოების მიზნით გააჩნია ელექტროდამიწება. საწარმოში განთავსდება შესაბამისი გამაფრთხილებელი და ამკრძალავი ნიშნები, ხოლო პერსონალს სისტემატურად ჩაუტარდება ინსტრუქტაჟი.

საწარმოს საქმიანობის სპეციფიკის გათვალისწინებით ნიადაგის და გრუნტის დამაბინძურებელ რისკ-ფაქტორებს წარმოადგენს საწარმოში წარმოქმნილი შლამების, კუდების და სხვა სახიფათო თუ არასახიფათო ნარჩენების არასწორი მართვა. როგორც გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზისას გამოჩნდა ტერიტორიაზე ნაყოფიერი ფენა ფაქტობრივად აღარ არსებობს, შესაბამისად უსაფრთხოების და შემარბილებელი ღონისძიებების გათვალისწინებით საწარმოს ნორმალური ოპერირების დროს ნიადაგის და გრუნტის დაბინძურების რისკი ძალიან დაბალია.

საწარმოს განთავსების ტერიტორია მცენარეული საფარის მხრივ ღარიბია. უნდა აღინიშნოს, რომ უშუალოდ საპროექტო ტერიტორიაზე ჩატარებული კვლევების შედეგად რაიმე სახის მცენარეული საფარი არ დაფიქსირებულა, რადგან ტერიტორია დიდი ხნის განმავლობაში განიცდიდა მაღალ ტექნოგენურ და ანთროპოგენურ დატვირთვას. შესაბამისად, მცენარეულ საფარზე ზემოქმედება იქნება ძალიან დაბალი. ამასთანავე ექსპლუატაციის ეტაპისთვის შპს „ტექნო 2016“ აპირებს გამწვანების სამუშაოების შესრულებას. საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ცხოველთა სამყაროზე ზემოქმედება შეიძლება გამოიწვიოს მანქანა-დანადგარების ხმაურმა; ცხოველთა გარკვეული სახეობებისთვის ნეგატიური ზემოქმედება იქნება ავტოტრანსპორტს. ზემოქმედება ძირითადად მოსალოდნელია საპროექტო ტერიტორიაზე გავრცელებულ სინანტროპულ სახეობებზე და შემთხვევით მოხვედრილ ფრინველებზე. საერთო ჯამში ცხოველთა სამყაროზე ზემოქმედება შეიძლება შეფასდეს, როგორც ძალიან დაბალი.

გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს ტერიტორიის დათვალიერების შედეგად, გამოვლინდა, რომ საპროექტო ტერიტორიაზე საშიში გეოდინამიკური პროცესების განვითარების რისკი ძალზედ დაბალია. ტერიტორიის ვიზუალური დათვალიერებისას, საპროექტო დერეფანში და მის უშუალო სიახლოვეს ხილული ისტორიულ-კულტურული ძეგლები არ გამოვლენილა.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის და თანდართული დოკუმენტაციის, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ისე ქ. ჭიათურის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. სამინისტროში წარმოდგენილ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშსა და თანდართულ დოკუმენტაციასთან ერთად, დამატებით სამინისტროს ვებგვერდზე ატვირთული იყო პრეზენტაცია, სადაც საზოგადოებას შესაძლებლობა ჰქონდა გაცნობოდა მოკლე ინფორმაციას პროექტთან დაკავშირებით. „საქართველოში ახალი კორონავირუსის გავრცელების აღკვეთის მიზნით გასატარებელი ღონისძიებების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 23 მარტის №181 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 26 მარტის №196 დადგენილების შესაბამისად, მპს „ტექნო 2016“-ს მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემისთვის დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოება განხორციელდა საჯარო განხილვის ჩატარების გარეშე და ადმინისტრაციულ წარმოებაში საზოგადოების მონაწილეობა და მის მიერ მოსაზრებებისა და შენიშვნების წარდგენის შესაძლებლობა უზრუნველყოფილი იქნა წერილობით. აღსანიშნავია, რომ გზშ-ის განცხადებები განთავსდა ქ. ჭიათურის ტერიტორიაზე. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტროში დაგეგმილ საქმიანობასთან დაკავშირებით წარმოდგენილი იყო არასამთავრობო ორგანიზაცია „მწვანე ალტერნატივას“ წერილობითი შენიშვნები, რომელიც შეეხება საწარმოს განთავსების და არაქმედების ალტერნატივების ანალიზის და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას, პროექტის მიზანშეწონილობის შეფასებას და დასაბუთებას, ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელ ზემოქმედებას, შლამების და კუდების მართვის საკითხებს, სამუშაო რეჟიმს, ასევე ნედლეულის და მზა პროდუქციის ტრანსპორტირების საკითხებს. შენიშვნები ეხება ასევე სალექარში წყლის გაწმენდის საკითხებს, კუმულაციურ ზემოქმედების შეფასებას და ადმინისტრაციული წარმოების საჯარო განხილვის გარეშე ჩატარებას, რომლის დროსაც საზოგადოება მოკლებულია შესაძლებლობას სრულფასოვნად მიიღოს მონაწილეობა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, შეფასებულია არაქმედების ალტერნატივა, დასაბუთებულია საწარმოს განთავსებისთვის შერჩეული ალტერნატივა. შეფასებულია სოციალურ გარემოზე ზემოქმედება, ხმაურით გამოწვეული და კუმულაციური ზემოქმედებები. გზშ-ის ანგარიშში ასევე შეფასებულია გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე ზემოქმედება და აღნიშნულია, რომ იმ შემთხვევაში თუ საწარმოს ხელმძღვანელობა მაქსიმალურად გაატარებს შემარბილებელ ღონისძიებებს და ზედმიწევნით დაიცავს საქართველოს გარემოსდაცვით კანონმდებლობას, ნეგატიური ზემოქმედების რისკები მნიშვნელოვნად შემცირდება. გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, საწარმოში დასაქმდება 35 ადამიანი, რაც მცირედ წვლილს შეიტანს რეგიონში უმუშევრობის დონის შემცირებასა და მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური დონის ამაღლებაში. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია საწარმოს სამუშაო რეჟიმი და სალექარის გაწმენდის ეფექტურობა, ასევე აღსანიშნავია, რომ საწარმოში დაგეგმილია ბრუნვითი წყალმომარაგების სისტემის მოწყობა და საწარმოს ჩამდინარე წყლების წარმოქმნას ადგილი არ ექნება. რაც შეეხება ადმინისტრაციული წარმოების საჯარო განხილვის გარეშე ჩატარებას, საზოგადოების მონაწილეობა და მის მიერ მოსაზრებებისა და

შენიშვნების წარდგენის შესაძლებლობა უზრუნველყოფილი იქნა წერილობითი ფორმით. ხოლო გარკვეული საკითხები, როგორებიცაა შლამების და კუდების მართვა, ნედლეულის და მზა პროდუქციის ტრანსპორტირება გათვალისწინებული იქნა სამინისტროს მიერ და კომპანიას განესაზღვრა ვალდებულებები პირობების სახით.

გზმ-ის ანგარიშს თან ერთვის დაგეგმილი საქმიანობის გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, გარემოზე მოსალოდნელი ნეგატიური ზემოქმედებების შემარბილებელი ღონისძიებები, ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა, დასკვნები და რეკომენდაციები.

გზმ-ის ანგარიში განიხილეს შესაბამისმა ექსპერტებმა და სპეციალისტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით, რომელთა დასკვნების შეჯერებისა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასების, ასევე გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის 12-ე მუხლისა და ამავე კოდექსის II დანართის მე-5 პუნქტის 5.1 ქვეპუნქტის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. გაიცეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება ქ. ჭიათურაში, შპს „ტექნო 2016“-ს მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი საწარმოს მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. შპს „ტექნო 2016“ ვალდებულია საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, ტექნოლოგიური სქემის, გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმის, ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმის, დასკვნებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად;
4. შპს „ტექნო 2016“-მა უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტით სამინისტროსთან შეთანხმებული გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროების პარამეტრების და დადგენილი ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების დაცვა;
5. შპს „ტექნო 2016“-მა უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა თვითმონიტორინგი კანონმდებლობით დადგენილი წესით.
6. შპს „ტექნო 2016“-მა ექსპლუატაციის ეტაპზე (კვარტალში ერთხელ) უზრუნველყოს ხმაურის დონის მონიტორინგის წარმოება საწარმოდან უახლოესი დასახლების საზღვარზე და შესაბამისი მონაცემების აღრიცხვა. ნორმის გადაჭარბების შემთხვევაში, უზრუნველყოს შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების განხორციელება;
7. შპს „ტექნო 2016“-მა ექსპლუატაციის ეტაპზე ცხელ და მშრალ ამინდში უზრუნველყოს საწარმოს და მისი მიმდებარე ტერიტორიის ტერიტორიის მორწყვა, ასევე ექსპლუატაციის დაწყებამდე უზრუნველყოს საწარმოს და მისი მიმდებარე ტერიტორიაზე მწვანე ნარგავების დარგვა;

8. შპს „ტექნო 2016“-მა ექსპლუატაციაში შესვლამდე უზრუნველყოს, ავტომანქანების მოძრაობის გეგმა-გრაფიკის, ნედლეულის/მასალის, მზა პროდუქციის ტრანსპორტირების მარშრუტის და სქემის სამინისტროსთან შეთანხმება, სადაც ასევე განსაზღვრული იქნება ტრანსპორტირებისას მოსალოდნელი ზემოქმედების კონკრეტული შემარბილებელი ღონისძიებები. ნედლეულის/მასალის, მზა პროდუქციის ტრანსპორტირება უზრუნველყოს შეთანხმების შესაბამისად. ამასთან დასახლებულ პუნქტში არ დაუშვას ნედლეულის/მასალის და მზა პროდუქციის ტრანსპორტირება დაბინძურებული და მარაგადაუხურავი ავტომანქანებით;
9. შპს „ტექნო 2016“-მა ექსპლუატაციაში შესვლამდე სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოადგინოს მადნის გამდიდრების შედეგად მიღებული ნარჩენების (კუდები და შლამები) მართვის კონკრეტული ღონისძიებები, სადაც ასევე წარმოდგენილი იქნება შლამებისა და კუდების საბოლოო განთავსების ადგილი (GPS კოორდინატებით);
10. შპს „ტექნო 2016“-მა ნარჩენების მართვა უზრუნველყოს „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მოთხოვნებისა და ვალდებულებების შესაბამისად;
11. შპს „ტექნო 2016“-მა უზრუნველყოს საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N 440 დადგენილების „წყალდაცვითი ზოლის ტექნიკური რეგლამენტის შესახებ“ მოთხოვნების დაცვა.
12. შპს „ტექნო 2016“-მა ექსპლუატაციის ეტაპზე უზრუნველყოს ტექნოლოგიურ ციკლში ჩართული დანადგარების ტექნიკური კონტროლი;
13. შპს „ტექნო 2016“-მა მშენებლობის დაწყების, დასრულებისა და ექსპლუატაციაში გაშვების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს;
14. შპს „ტექნო 2016“-მა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა განახორციელოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით;
15. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „ტექნო 2016“-ს;
16. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „ტექნო 2016“-ს მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
17. გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ჭიათურის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
18. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'ლ. დავითაშვილი'.

მინისტრი